

JAUME BARTUMEU CASSANY
President de Progressistes-SDP

Confiem que no anirem a pitjor

L'immobilisme impedirà anticipar i poder influir en el futur

La brusca i sobtada aturada a l'economia que ha comportat la crisi sanitària ha suposat una violenta sacsejada a les empreses del país.

Les institucions (Consell General i Govern) van intervenir ràpidament per aportar la liquiditat que la interrupció de l'activitat hauria fet trobar en falta. Va ser una bona actuació que els progressistes vam compartir.

Mentrestant, l'activitat econòmica no havia experimentat mai una aturada semblant d'enchà dels anys seixanta del segle passat. La darrera nota publicada per la Cambra de Comerç ho confirma.

Joan Tapia ha escrit a *El Periòdic* (28 de maig del 2021) que “ (...) el contrari a empitjorar és millorar. Però també es pot deixar d'empitjorar.” És, ben segur, el que li convindria a Andorra.

En plena pandèmia, el diner del deute públic ajuda més el capital que no pas l'hospital, ni tampoc el desenvolupament de l'ocupació.

La subvenció pública que s'ha estat fent de la suspensió temporal dels contractes de treball i de les reduccions de jornada de treball s'ha utilitzat a casa nostra com un immens dispositiu de flexibilitat laboral i de disminució del cost del treball.

Algú s'hauria de preocupar del que han fet les empreses del diner públic que han rebut. Perquè a partir d'aquest estiu el que caldrà és desenvolupar l'ocupació i la formació del personal tot assegurant una millor retribució als assalariats.

És una evidència que, com el de Catalunya o de les Illes Balears, el nostre turisme té un gran potencial, però l'estem explotant molt malament perquè deixem que s'organitzi amb massa llocs de treball poc qualificats i mal remunerats.

Ara l'objectiu principal ha de ser fer una despesa pública important i diferent. Convé planificar un desenvolupament respectuós del medi ambient i que faci elevar el nivell de les

---

Algú s'hauria de preocupar del que han fet les empreses amb els diners rebuts

---

retribucions salarials. Així avançaríem cap a un creixement ampli que permetrà gradualment reabsorbir l'endeutament.

I aquí es troben a faltar nous projectes d'inversió, de renovació. El desembarcament de Grifols, al qual dedicarem un comentari pròximament, no és pas un bon exemple en aquesta línia. Esperar asseguts una represa de l'activitat que fos un retorn a una situació idèntica a la pre-Covid tampoc és la solució, sinó que pel contrari, suposa un perill important per a les empreses que es conformin amb aquest escenari.

Malgrat que la incertesa sobre la durada de la crisi i la forma o formes que agafarà la represa d'activitat poden justificar l'actitud “d'esperar

i veure”, aquest immobilisme impedirà d'anticipar i de poder influir en el futur, el que, ben segur, afebleix les possibilitats de recuperació.

Després de la pandèmia el turisme tornarà a animar-se. És molt important que aquest rebot, necessari per a tots aquells que en viuen però també pels que el practiquen, no es faci sobre bases idèntiques a les que teníem l'any 2019. Per disminuir els impactes negatius caldrà dues coses. La primera, que el nostre sistema turístic es reformi. I la segona, que els nostres principals operadors renunciïn a la lògica del “sempre més” i acceptin de regular els fluxos i de disminuir el creixement dels beneficis.

Penso, com ho hem comentat des del Centre d'Estudis i Recerca Socialdemòcrata en el nostre estudi de l'evolució dels microestats europeus, que el sector turístic és el nostre petroli en el sentit que constitueix una enorme riquesa heretada.

Perquè és una evidència que, com el de Catalunya o les Illes Balears, el nostre turisme té un gran potencial, però l'estem explotant molt malament perquè deixem que s'organitzi amb massa llocs de treball poc qualificats i mal remunerats. Hi ha símptomes que el turisme del país està malalt i desmanegat.

No serveix de res aixoplugar-se sota una secreta esperança que tornarem a estar com abans, tot negant la realitat.

Hem de buscar un nou horitzó pel futur d'Andorra.